Projectplan'Doorbraakaanpak GI's'

Aanleiding en context
Op 15 oktober 2020 verscheen een tussenrapportage van de IGJ, “Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd”. In die tussenrapportage wordt geconcludeerd dat er nog altijd kinderen met een beschermingsmaatregel zijn die wachten op jeugdhulp. De inspectie roept de jeugdzorgregio's op om tot een doorbraakaanpak te komen.
De gezamenlijk GI's geven half november aan dat er in onze regio 96 jeugdigen langer dan 3 maanden wachten op passende hulp. Hiernaast zijn er 7 jeugdigen die bij het Leger des Heils niet binnen 6 weken een jeugdbeschermer krijgen toegewezen. Het Leger des Heils geeft aan een werkwijze te volgen die is aangedragen door jeugdzorg Nederland. Er zijn gesprekken gaande met de Inspectie of deze werkwijze als voldoende wordt beschouwd.

Onderstaande doorbraakaanpak richt zich op de 96 jeugdigen die langer dan 3 maanden wachten op passende hulp. Het ministerie van VWS en V&G hebben het bureau Significant opdracht gegeven de voortgang te monitoren en hierop te rapporteren aan de genoemde ministeries.

Probleem
De GI's (JB West, WSG en LdH) hebben voor 96 cases aangegeven dat passende hulp niet binnen 3 maanden beschikbaar is. De GI's onderbouwen dat een groot gedeelte van deze jeugdigen alternatieven vorm van zorg ontvangen maar dat de meest wenselijke/passende hulp niet direct beschikbaar is. Hiernaast signaleren de GI's dat de beschikbaarheid van passende zorg een knelpunt is; het zorgaanbod is vaak niet beschikbaar waardoor er uitgeweken moet worden naar een 2e, 3e of 4e keuze van hulp of is er sprake van een (lange) wachttijd. Bij deze knelpunten wordt vooral de jeugd-ggz genoemd, opgevolgd door gezinshuizen, begeleid wonen en ambulante zorg. Daar een groot gedeelte van deze cases reeds besproken zijn in het expertiseteam, en dat niet heeft geleid tot een oplossing, ziet de SOJ het als een noodzaak dat er op een andere manier gekeken gaat worden naar de hulpvraag van deze jeugdigen. Daarnaast speelt ook een rol dat er landelijk minder voorzieningen zijn voor wonen (gezinshuizen, pleeggezinnen en dergelijk) dan gevraagd. En alle regio's nu actief op zoek gaan naar dergelijke woonplekken.

Doelstelling
Het doel van de voorgestelde aanpak is tweeledig:

1. De jeugdbeschermers ondersteunen bij het bepalen en organiseren van passende hulp.
2. Met alle betrokken partijen leren van de casuïstiek, deze kennis overdragen aan collega (jeugdbeschermers), gemeenten (perspectiefbenadering, mogelijkheden voor maatwerk) en SOJ (hiaten in het zorglandschap en inkoop 2022).

Werkwijze

De doorbraakaanpak is een werkwijze voor het anders organiseren van bestaande hulp en ondersteuning in complexe situaties. Ondersteuning en hulp worden anders georganiseerd voor jeugdigen en gezinnen die langdurig te kampen hebben met een combinatie van problemen in hun dagelijkse leven en daar met reguliere hulp niet uitkomen.

Samen met de betrokkenen wordt gezocht naar een duurzaam perspectief voor het huishouden, vastgelegd in een doorbraakplan. De doorbraak wordt niet geremd door de bureaucratie en zoekt de grenzen op van wat mogelijk is. Onorthodoxe oplossingen worden hierbij niet geschuwd. De doorbraak is de eerste en belangrijkste stap om aan oplossingen te kunnen gaan werken, zodat gezinnen die vastlopen weer regie op hun leven kunnen pakken en er een positief toekomstperspectief is.

In Zuid-Holland Zuid kiezen we ervoor om (in eerste instantie) 10 (urgente) cases te selecteren met een zekere mate van representativiteit voor de 96 cases in totaal. Voor deze 10 cases wordt extra procesregie aangetrokken om samen met de al betrokken casusregisseur al lerend te komen tot een oplossing, waarbij de basisprincipes uit de doorbraakaanpak (zie kader) leidend zijn. De rode draden, geleerde lessen en inzichten worden teruggelegd in de betrokken organisaties, zodat de overige cases profiteren van het proces wat met deze 10 gelopen is.

Het team Oppakken en Leren van Complexe casuïstiek (landelijk team vanuit het Ondersteuningsteam Zorg voor Jeugd, verzorgt procesregie ter ondersteuning van de casusregisseur (namelijk de jeugdbeschermer). Dit team heeft ruime ervaring opgedaan in het voeren van procesregie bij complexe casuïstiek. Door deze verbinding benut de regio, landelijke kennis, denkkracht en ervaring.

Globaal worden de volgende stappen gezet:

Stap 1: Inventarisatie en eerste analyse op de 96 aangedragen cases

Stap 2: selectie van 10 cases met een palet aan problematieken zodat het lerende effect zo goed als mogelijk wordt benut. (richtlijn: 5JB West/ 3 WSG/ 2 LdH)

Stap 3: uitvoeren van 10 cases

- Cases oplossen
- Geleerde terugleggen in betrokken organisaties; leerlus

Stap 4: wrap up basis van 10 cases, met alle betrokken partijen, organisaties.

- Wat is het geleerde en hoe borgen we dit?
- Welk effect heeft deze aanpak (het geleerde) op overige jeugdigen op de lijst?
- Welke vervolgstappen moeten er genomen worden en door wie?

De aanname is dat er met deze werkwijze meer dan alleen de 10 geselecteerde cases opgelost kan worden als het leerrendement goed wordt teruggelegd, belegd en opgepakt binnen de betrokken organisaties.

De inzet van procesregie is altijd ondersteunend voor de bestaande casus regisseur. De inzet van procesregie is naast ondersteunend in het oplossen van casuïstiek, gericht op leren van alle betrokken professionals en organisaties.

Wie doet wat?

- Jeugdige en ouders: zo mogelijk betrokken ten minste voor de geselecteerde cases
- Casusregie: blijft bij de jeugdbeschermer
- Procesregie: medewerkers van team complexe casuïstiek van het OZJ
- Voorzitters expertteam: als sparringpartner betrokken bij procesregie, met name omdat zij de regio goed kennen. Als partner betrokken bij leren en implementeren van geleerde n.a.v. de casuïstiek.
- Jeugdhulpaanbieders, ketenpartners, enz.: betrokken bij casus indien van toepassing en toegevoegde waarde
- Projectleiding: SOJ
- Inspecties IGJ en V&J toetsen periodiek de voortgang in 2021

- Gemeenten vaardigen, indien van toepassing lokale 'doorbraakfunctionarissen' af binnen de leer- en ontwikkelcyclus. En/of Gemeenten participeren actief op verzoek als bijvoorbeeld sprake is van het (financieel) mogelijk maken van een maatwerkvoorziening.

Planning

- Start: december ’20
- Selectie 1e 10 cases: januari 2021
- Eerste wrap up/ leerervaringen: maart 2021
- Tweede wrap up leerervaring: mei 2021
- Eerste Inspectiemoment: midden/ein februari 2021
- Afronding 1e fase: rode draden voortgang op lijst met cases: juni 2021

Resultaat
De jeugdigen voorzien van passende hulp en tegelijkertijd een stevige ontwikkelimpuls in het kader van de perspectiefbenadering voor alle betrokken organisaties en professionals.

Risico's en maatregelen
Doordat de voorgestelde doorbraakaanpak tijd kost zijn de 96 opgegeven casussen niet binnen 4 weken toegeleid naar passende hulp. We zien echter wel dat de bovenstaande aanpak bijdraagt aan een duurzame oplossing welke ook in de toekomst zijn vruchten af zal werpen. Op dit moment is niet te voorspellen hoe de representativiteit van de 10 geselecteerde urgente cases doorwerkt op de totale lijst. Mogelijk is een verlenging met nog eens 10 cases noodzakelijk.

Mogelijk komt er uit deze aanpak een hiaat in het regionaal zorglandschap boven tafel. SOJ zal dan snel moeten kunnen schakelen om hierin een oplossing te vinden, vanuit de verantwoordelijkheid voor het (laten) organiseren van passende en voldoende jeugdhulp (kerntaak in Jeugdwet). Het proces van ontwikkelen van regionale alternatieven voor de Hoenderloo groep geeft vertrouwen dat die veerkracht in de regio aanwezig is.

Mogelijk worden oplossingen gevonden waar maatwerkfinanciering voor nodig is. Wanneer dit niet past binnen reguliere jeugdhulpinzet kan (indien beschikbaar) een beroep gedaan worden op lokale maatwerkpotjes. Aan iedere gemeente wordt een vast contactpersoon gevraagd in het kader van deze doorbraakaanpak, om zo nodig en wenselijk, mee te lopen en te leren en/of maatwerk mogelijk te maken.

Deze aanpak is onder hoge tijdsdruk tot stand gekomen. Hierdoor is beperkt aandacht besteed aan draagvlak, en communicatie richting verschillende stakeholders. Zolang de kernwaarden 'leren' en 'oplossen' centraal blijven staan, zijn aanpassingen in de uitvoering mogelijk binnen de kaders.